

УДК 339.9:327

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/189-23>**Куцмус Н.М.**

доктор економічних наук, професор,
Поліський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9756-7019>

Прокопчук О.А.

кандидат економічних наук, доцент,
Поліський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0377-2693>

Усюк Т.В.

кандидат економічних наук, доцент,
Поліський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1809-0502>

Забуранна Л.В.

доктор економічних наук, професор,
Поліський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3310-125X>

Kutsmus Nataliia, Prokopchuk Oksana, Usiuk Tetiana, Zaburanna Lesia
Polissia National University

МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Метою статті є дослідження тенденцій еволюційних змін міжнародного бізнесу в умов турбулентності глобальної економіки. Встановлено, що світова економіка нині перебуває на етапі турбулентних коливань, чинниками і водночас результатами яких є посилення нових ознак практично полярних до атрибутів економіки минулого десятиліття. Турбулентність глобальної економіки провокує релевантні тренди розвитку міжнародного бізнесу, основними з яких є зниження темпів масштабування; діджиталізація бізнес-процесів; переформатування глобальних ланцюгів формування вартості за протяжністю, фрагментацією та локалізацією; підвищення соціальної відповідальності міжнародних компаній та збільшення інвестицій у стійкий розвиток. Ідентифікуючим носієм глобалізаційних змін стає штучний інтелект та людський креативний капітал, що є джерелом інноваційної ефективності міжнародних бізнес-процесів та критично важливим чинником для сталого розвитку.

Ключові слова: міжнародний бізнес, світова економіка, військові конфлікти, штучний інтелект.

INTERNATIONAL BUSINESS UNDER CONDITIONS OF GLOBAL ECONOMY TURBULENCE

The article is devoted to the study of trends in the evolutionary changes of international business in the context of global economic turbulence. It is established that the global economy is currently at the stage of turbulent fluctuations, the factors and at the same time the results of which are the strengthening of new features that are almost polar to the attributes of the economy of the past decade. The turbulence of the global economy provokes relevant trends in the development of international business: a decrease in the rate of scaling of the international companies activities; comprehensive digitization of business processes; reformatting of global chains of value formation in terms of length, fragmentation and localization; strengthening cyber security and information protection in order to minimize financial and reputational risks; the growth of e-commerce; multichannel communications with consumers; increasing the social responsibility of international companies and increasing investments in sustainable development; increasing the value of human capital and permanent modernization of the international companies HR management. Artificial intelligence and human creative capital are becoming the identifying carrier of globalization changes, which is a source of innovative efficiency of international business processes and a critical factor for sustainable development. This stimulates a steady increase of investment in the development of artificial intelligence and its implementation in international business practices. Artificial intelligence has become a factor in the development of traditional economic sectors and a driver of the creative economy as a new global phenomenon. It is established that the growth of the creative economy is characterized by the disparity between countries with different levels of development in international trade in goods and services of creative industries: a clear dominance of developed countries in the services segment and a dynamic increase in the contribution of developing countries in the segment of creative goods. On a global scale, artificial intelligence is not limited to international business and is being actively integrated into the process of developing and implementing sustainable development strategies.

Key words: international business, global economy, military conflicts, artificial intelligence.

JEL classification: F20

Постановка проблеми. Глобальна економіка як холистична система має складну траєкторію розвитку, що супроводжується зламами логіки та послідовності етапів в економічних процесах. В останні роки турбулентність економіки світу обумовлюється впливом як економічних, так і неекономічних чинників, до яких, окрім соціальних, культурних, технічних та екологічних додалися і безпекові – військові конфлікти стали ознакою сучасної фази гео економічних та політичних перетворень, які посилюють рівень невизначеності тенденцій глобального розвитку. За таких умов міжнародний бізнес вимушений вибудовувати адаптивні стратегії розвитку, які враховують, з одного боку, об'єктивність змін глобальної структури постачання, критеріїв вибору партнерів та регіонів діяльності, а з іншого – виклики, які спричинені фінансовою нестабільністю та революційністю новітніх технологій, особливо у сфері штучного інтелекту. Інакше кажучи, турбулентність глобальної економіки провокує нові тренди розвитку міжнародного бізнесу, релевантні параметрам міжнародного середовища.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Міжнародний бізнес як форма міжнародних економічних відносин незмінно виступає важливим об'єктом дослідження для великої кількості вітчизняних та зарубіжних науковців, які фокусуються як на його класичних та інноваційних формах (О. Кириченко, В. Онищенко, Т. Орехова, Ю. Панкова, С. Перейра, М. Пастей, Т. Шталь), особливостях ведення в умовах глобалізації (Н. Власова, Л. Давидюк, О. Довгаль, О. Лааш), так і на інституційних рамках (Н. Москаленко, Р. Гріффін, Дж. Хотто, К. Мейер, Г. Вуд) та етиці ведення ділових операцій й практикам соціальної відповідальності (С. Бьом, А. Колк, С. Мілле, С. Роулі, Б. Сарі, Дж. Харрісон), сформованих у міжнародному бізнес-просторі. Попри перманентну увагу дослідників до проблеми розвитку міжнародного бізнесу як специфічної форми міжнародних економічних відносин, яка набула особливих масштабів в умовах глобальних трансформацій суспільно-політичних відносин, формування новітніх моделей економічного зростання та одночасного загострення безпечових викликів, візуалізуються та набувають динамічного характеру тенденції його еволюційних змін. Їх аналіз та узагальнення з урахуванням умов турбулентності сучасного етапу розвитку глобальної економіки і становлять **мету цього дослідження**.

Виклад основних результатів дослідження. Цінності глобального розвитку, до яких традиційно відносяться різноманітність, рівність, справедливість та інклюзія, поступово зазнають переоцінки та доповнення в умовах змін, які мають місце у соціумі під впливом загострення геополітичних протиріч та стику соціальних й бізнесових інтересів, поглиблення диспропорцій у розвитку економік. Можливості та пріоритети їх дотримання і імплементації, як і раніше, на жаль, визначаються економічними імперативами, що відображається на тенденціях розвитку глобальної економіки.

Світова економіка нині перебуває на етапі турбулентних коливань, що стали сукупним результатом прояву викликів динамічної глобалізації, дії непередбачуваних факторів і прагнення країн до збереження автономії та захисту власних економічних інтересів. Її визначальні ознаки практично стають полярними до атрибутів економіки минулого десятиліття (рис. 1).

Першим критичним чинником для розвитку світової економіки виявився Covid 19, який швидко набув масштабного поширення і негативних наслідків – скорочення обсягів виробництва, закриття логістичних маршрутів і, в результаті, руйнування глобальних ланцюгів формування вартості. Вже у 2021 р. запас стійкості забезпечив спроможність глобальної економіки до поступового відновлення тенденцій розвитку. Новим чинником економічної дестабілізації на світовому рівні став російсько-український військовий конфлікт. Руйнування виробничих потужностей та логістичних каналів в Україні, санкційний тиск на рф, високі витрати розвинених країн на підтримку України спровокували кризові процеси в національних економіках країн (економічну рецесію та підвищення інфляції тощо) і на глобальному рівні. Негативні екстерналиї візуалізувалися у всіх формах міжнародних економічних відносин.

Первинною і ключовою формою міжнародних економічних відносин є міжнародний бізнес, тому тенденції його розвитку є елементом системи трендів світових економічних процесів, що визначає раціональність їх системного моніторингу. Незважаючи на численні дискусії в наукових та експертних колах щодо доцільності внесення змін у систему загальноприйнятих показників розвитку світової економіки на користь соціально інклюзивних, наразі ключовим індикатором залишається ВВП. Для формуванню цілісного бачення

Рис. 1. Полярність атрибутів глобальної економіки докризового розвитку та етапу турбулентності

тенденцій розвитку міжнародного бізнесу в системі глобальної економіки доцільним також є аналіз основних міжнародних потоків товарів і послуг, капіталу та технологій (рис. 2).

За даними Світового банку критичний спад світового ВВП був зафіксований у 2020 р. під впливом негативних наслідків пандемії Covid (-3,07%). Однак у 2022 р., незважаючи на песимістичні прогнози, відбулося зростання індикаторів розвитку глобальної економіки (ВВП підвищився на 6,02%). Джерелом позитивної тенденції стали як позитивні (діджиталізація), так і негативні чинники (зростання чисельності населення та кон'юмеризація його потреб). У 2022 р. ціною російсько-української війни стала нова економічна рецесія – приріст світового ВВП скоротився до рівня 3,08%. За прогнозами Міжнародного валютного фонду за результатами 2023 р. очікувана вартість ВВП досягне 105 трлн дол. США [3]. У 2024 р. глобальне зростання сповільниться до 2,9%, що значно нижче середнього показника (3,8%) історичного періоду 2000–2019 рр. [4].

Міжнародний бізнес як фактор і складова глобальної економіки виявився також чутливим до кризових подій. Найбільш еластичними були міжнародні торговельні потоки, вартість яких у 2020 р. скоротилася на 8,74% і продемонструвала у 2021 р. найвищий темп приросту з поміж інших форм МЕВ – 10,2%. Найменш еластичним є міжнародний трансфер технологій. Відсутність залежності від територіальної локалізації та логістики і зростаючий попит на інформаційні технології забезпечують щорічний приріст вартості експорту технологій на рівні 1% навіть у кризові періоди.

Сучасний етап глобального розвитку відбувається в турбулентних умовах, підтримуваних одночасною протилежністю та синергією трендів: зростання видимості соціальної відповідальності бізнесу та невинна експансія його кордонів; масштабування можливостей застосування штучного інтелекту й цінність креативного людського капіталу; активізація міжнародних зусиль задля забезпечення сталого розвитку та поси-

лення розриву між розвиненими та зростаючими країнами та ін. Зазначені тренди відображаються на різних рівнях взаємодії суб'єктів глобальної економіки – від гіпер- та макро-, до мезо- і мікро; як наслідок, стають всеосяжними та гомогенізуючими глобальний простір, особливо, його бізнес-складову.

Визначальною тенденцією міжнародного бізнесу продовжує залишатися динамізм та розвиток в рамках глобальних ланцюгів формування вартості. Поряд зі збереженням окремих тенденцій (діджиталізація, екологізація), з'являються нові тренди у відповідь на появу глобальних викликів, таких як COVID, збройні конфлікти та їх системні наслідки. Міжнародним компаніям доводиться адаптувати бізнес до нових умов та зростаючих запитів споживачів. При цьому трансформаціям підлягають усі складові бізнес-процесу від виробництва та ритейлу до управління та контрактної діяльності з партнерами по збуту та постачанню. За результатами дослідження визначено, що основними трендами міжнародного бізнесу стали:

1. Переформатування глобальних ланцюгів вартості. Процеси зміни ланцюгів за протяжністю і кількістю учасників, їх релокація розпочалися в результаті посилення політики економічного націоналізму окремих країн (США) та впливу COVID-19. У 2022 р. внаслідок військових конфліктів відбулося руйнування логістичних маршрутів, що спричинило подальшу трансформацію глобальних ланцюгів вартості та зміни суб'єктної структури багатьох сегментів світового товарного ринку.

2. Актуалізація питань кібербезпеки та захисту інформації з метою мінімізації фінансових та репутаційних ризиків. Активна діджиталізація виробничих, комерційних та управлінських процесів стимулювала міжнародні компанії до імплементації сучасних сервісів кібербезпеки. Про зростання попиту на послуги щодо інформаційного захисту свідчить динамічний приріст ємності глобального ринку кібербезпеки, що досягла 173,5 млрд дол. США. За прогнозами експертів щорічна ставка зростання ринку в короткостроковій перспективі становитиме 8,9%, в резуль-

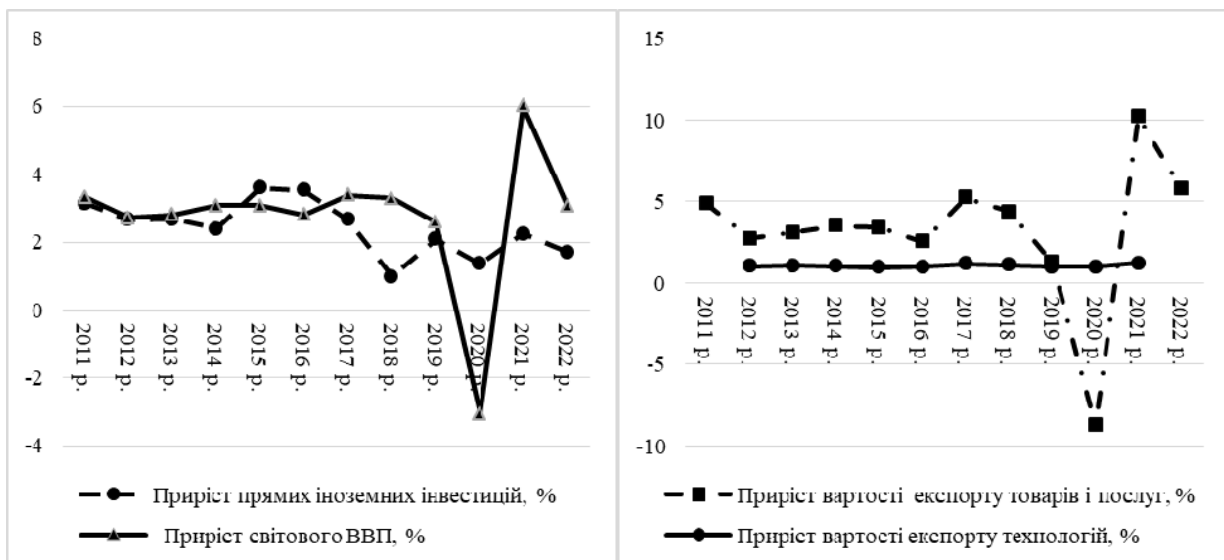

Рис. 2. Динаміка основних індикаторів розвитку світової економіки та міжнародного бізнесу

Джерело: сформовано за даними [10]

таті чого до 2027 р. місткість ринку досягне рівня 266,2 млрд дол. США [5].

3. Розвиток електронної комерції – за прогнозними розрахунками вартість онлайн-продажів до 2026 р. зросте до 8,1 трлн дол. США [6]. Від компаній це вимагає активного застосування smm-менеджменту з метою створення для споживачів максимально гнучких умов для вибору продукції та оплати, застосування інноваційних сервісів на зразок buy now, pay later та ін.

4. Мультиканальність комунікацій зі споживачами – застосування різних каналів зв'язку та обслуговування для споживачів з метою забезпечення максимальної та безперервної доступності. Міжнародні компанії налагодили і активно використовують різні канали для товаропросування та маркетингових комунікацій, що уможлиблює індивідуалізацію роботи зі споживачами, підвищує їх конкурентоспроможність та фінансові результати. Використання різних каналів онлайн і офлайн продажів спрямовується на утримання постійних та завоювання нових клієнтів.

5. Подальша зміна пріоритетів споживачів на користь безпеки товарів для здоров'я та навколишнього природного середовища, що активно стимулює бізнес до підвищення соціальної відповідальності та збільшення інвестицій у стійкий розвиток. За даними SDG Action на початок 2023 р. понад 18000 компаній у всьому світі приєдналися до Глобального договору ООН і взяли на себе зобов'язання щодо впровадження корпоративних принципів в рамках глобальних цілей сталого розвитку (ЦСР). Компанії із сукупним капіталом у 1,7 трлн дол. США зобов'язалися інвестувати понад 500 млрд дол. США у досягнення ЦСР, а також розробити принципи, рамки та рекомендації для інтеграції ЦСР у корпоративні фінанси, створити ринок для основних інвестицій у ЦСР [7].

6. Зростання цінності людського капіталу, що обумовлює потребу перманентної модернізації усіх функціональних складових HR-менеджменту (HR-маркетингу

та брендингу, онбордингу, менеджменту талантів, корпоративної культури та ін.).

7. Зниження темпів масштабування міжнародного бізнесу через руйнування глобальних ланцюгів формування вартості та кризові процеси в національних економіках країн, що спричинили скорочення купівельної спроможності споживачів та попиту. За дослідженнями Deloitte у 2022 р. міжнародні компанії практично усіх сфер бізнесу не досягли запланованих показників масштабування (за кількістю зайнятих). Найвищий відсоток недовиконання планів засвідчили представники ТОП-менеджменту сфер «медіа та розваги» (-72%), фінанси (-62%), електроніка (-48%) [1].

Подальші перспективи універсалізації та масштабування у міжнародному бізнесі пов'язані з використанням штучного інтелекту (ШІ), інтеграція якого в різні аспекти ділових операцій відкриває безпрецедентні можливості для підвищення ефективності, покращення процесу прийняття рішень і акселерації економічного зростання бізнесу. Аналіз торгових даних, оптимізація ланцюгів постачання, аналіз ринку, лінгвістичний супровід та відповідність торговельним вимогам є типовими сферами трансформаційних змін, які досягаються завдяки використанню ШІ. Особливий інтерес для бізнесу становить так звана «генеративна» здатність ШІ – спроможність ідентифікувати закономірності у величезних наборах даних і генерувати на їх основі новий зміст – здатність, яку часто вважали виключно людською. Проте, повноцінне використання потенціалу ШІ для міжнародного бізнесу потребує врегулювання юридичних, нормативних, інфраструктурних та інституційних проблем.

Нині імплементація можливостей ШІ в економіку різних країн веде до модифікації ринків праці. Так, за оцінками Глобального інституту MacKinsey, в економіці США до 2030 р. може бути автоматизовано спектр видів діяльності, на які зараз припадає до 30% робочого часу (рис. 3).

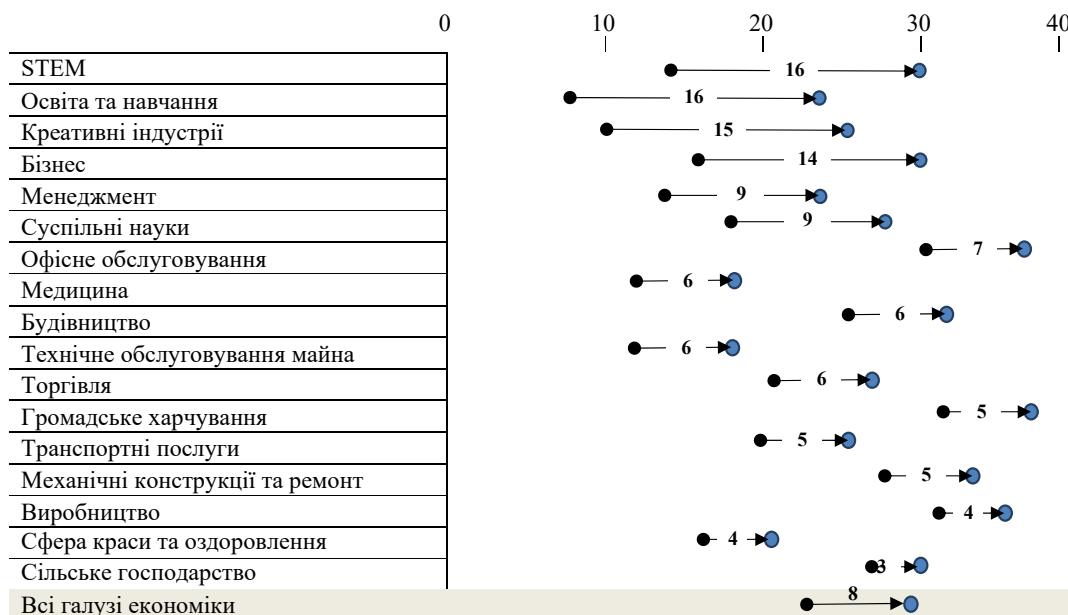

Рис. 3. Зміна потреби у людській праці внаслідок використання ШІ в економіці США до 2030 р. (як частка часу, використана на виконання робочих завдань, %)

Джерело: сформовано за даними [2]

ШІ значно прискорює цей тренд, однак, на поточному етапі технологія генеративного штучного інтелекту в першу чергу покращує способи роботи STEM, креативних спеціалістів, бізнесменів і юристів, а не ліквідує значну кількість робочих місць. Найбільші наслідки автоматизації, ймовірно, вдарять по інших категоріях робіт – офісна підтримка, обслуговування клієнтів і громадське харчування тощо. При цьому прогнозується, що стратегія розвитку економіки США з використанням можливостей ШІ забезпечить до 2030 р. щорічне зростання продуктивності праці на 0,5–0,9% [2].

Екосистема європейського бізнесу також націлена на імплементацію можливостей ШІ у власну практику. Так, 7% підприємств у країнах-членах ЄС з кількістю працівників понад 10 осіб застосовують технології ШІ, зокрема, 2% – для аналізу великих масивів даних, 2% – через використання чат-ботів та віртуальних агентів для реагування на запити клієнтів, 2% – завдяки використанню роботів, 1% – шляхом аналізу великих масивів даних за допомогою природної обробки мови, її розпізнавання та генерацію. На теренах ЄС найбільш прогресивними у питаннях експлуатації можливостей ШІ є Ірландія (23% підприємств застосовують штучний інтелект), Мальта (19%), Фінляндія (13%), найменш активними – Кіпр, Угорщина, Словенія (3%) та Латвія (2%).

Загальносвітовим трендом стало зростання обсягів інвестицій в розвиток штучного інтелекту. За даними «International Data Corporation», глобальні витрати у цій сфері можуть досягти у 2023 р. 500 млрд. дол. США з пріоритетом підтримки розробок, націлених на створення та впровадження технологій в бізнес-проектах для удосконалення логістики, технічних процесів й

планування через гіперавтоматизацію, інтеграцію ШІ та інтернету речей, бізнес-прогнозування та аналіз, кібербезпеку, доповнений інтелект. Економічний результат застосування ШІ оцінюється в майже 6,0 трлн дол. США прибутків, які внаслідок цього отримали окремі галузі світової економіки. Загалом ринок штучного інтелекту у 2023 р. оцінюється як 150,2 млрд дол. США з перспективою зростання у 2030 р. до 1345,2 млрд дол. США [8].

Очікуваними наслідками використання ШІ у міжнародному бізнесі є: 1) згенерований за допомогою ШІ контент підвищить інтелектуальний рівень діяльності людини, призведе до переосмислення креативного потенціалу взаємодії людини та ШІ; 2) поява «зрозумілого» ШІ як фундаментальна вимога для всіх систем ШІ у всіх галузях економіки; 3) софістичаційна модель генеративного ШІ прискорить підвищення якості та різноманіття.

Ще одним паралельним з розвитком ШІ трендом є становлення креативної економіки як нового глобального явища. Креативна економіка як така не є унікальною, але сектори креативних індустрій у поєднанні з інноваціями, створюють нові підходи до бізнес-процесів, ланцюжків попиту та пропозиції, охоплюють економіку та соціальні показники розвитку країни. Але диджитал-революції та еволюція економічних систем, зміни в технологіях і комунікаціях загалом сформували нові умови для розвитку креативної економіки.

Експансія креативної економіки в нову еру глобалізації нерозривно поєднана з міжнародним бізнесом. Так, за даними UNCTAD, міжнародна торгівля товарами та послугами креативних індустрій приносить щорічно зростаючий дохід для країн, але

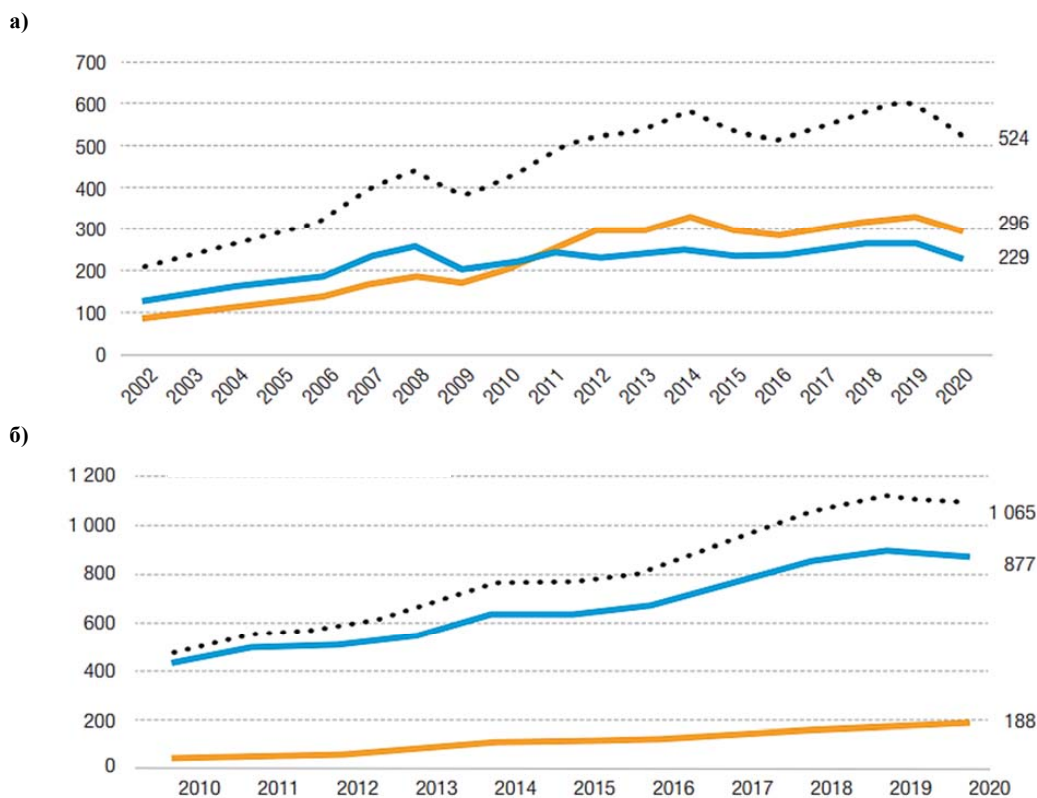

Рис. 4. Динаміка експорту товарів (а) та послуг (б) креативних індустрій розвиненими країнами та країнами, що розвиваються, млрд дол. США

Джерело: за даними [9]

вартість експорту таких послуг значно перевищує вартість експорту креативних товарів: у 2020 р. він склав 524,0 млн дол. США, тоді як світовий експорт креативних послуг досяг 1,1 трлн дол. США. Крім того, у 2020 р. товари та послуги креативних індустрій становили 3% та 21% від загального обсягу глобального експорту товарів та послуг відповідно [UNCTAD]. Унікальною особливістю зростання креативної економіки є диспаритет позицій країн з різних за рівнем розвитку груп на мапі міжнародної торгівлі товарами та послугами креативних індустрій (рис. 4).

Абсолютним світовим лідером з експорту креативних товарів є Китай (169 млрд дол. США), трійку лідерів доповнюють також США та Німеччина (32 та 27 млрд дол. США відповідно). Водночас, починаючи з 2011 р. провідну роль в експорті таких товарів займають країни, що розвиваються, – на них припадає 2/3 світового експорту. Натомість, розвинені країни забезпечують близько 82,3% продажу послуг креативних індустрій на міжнародному ринку, що супроводжується невинним зростанням розриву у розмірі їх частки у порівнянні з країнами, що розвиваються. Провідними експортерами креативних послуг виступають США (206 млрд дол. США), Ірландія (174 млрд дол. США) та Німеччина (75 млрд дол. США). Інтегральною рисою для перших двох країн-лідерів слугує вагомність внеску ТНК в експорт таких послуг, особливо, комп'ютерних.

Висновки. Підсумовуючи, необхідно відмітити, що економічна та політична турбулентність викликала припущення про деглобалізаційні тенденції розвитку світу, але він зберігає перманентну взаємопов'язаність країн та стійкість циркулюючих потоків товарів, послуг, капіталу та технологій, оскільки жоден з регіонів не є самодостатнім. Міжнародний бізнес функціонує в системі глобальної економіки і визначається тенденціями її розвитку. Індукція сучасних трендів розвитку міжнародного бізнесу сформувала підстави для обґрунтування інструментів адаптації компаній до глобальних потенційних можливостей та викликів, основними з яких визначено: 1) діджиталізація усіх складових бізнес-процесу, що дозволяє індиві-

дуалізувати та підвищити ефективність задоволення потреб споживача, мінімізує бар'єри доступу навіть на важкодоступні сегменти світового ринку; 2) активізація механізмів стійкості до макроекономічних та глобальних викликів (для прикладу розробка альтернативних логістичних маршрутів, формування набору потенційних постачальників); 3) підвищення соціальної відповідальності бізнесу, що зміцнить конкурентні позиції на світовому ринку, підвищить міжнародну інвестиційну привабливість. Соціальна та екологічна свідомість має стати центральною точкою корпоративних стратегій ТНК; 4) інтерактивність та омніканальність комунікацій зі споживачем, що сприятиме індивідуалізації бізнес-пропозицій.

У контексті кризи глобалізації та поступової трансформації її індустріальної матриці в постіндустріальну парадигму з соціоцентристською спрямованістю, ролі безпосереднього об'єкту глобалізаційних процесів, носія креативного капіталу набуває людина. Важливо підкреслити роль креативного капіталу з-поміж цінностей глобального розвитку, який спроможний продукувати інноваційні та «розумні» економічні трансформації задля сталого зростання. Розвиток ІІІ та креативної економіки визначають появу нової цінності глобального розвитку – силу взаємодії людини та машини, штучного та людського інтелекту. Водночас, останніми роками штучний інтелект революціонував різні аспекти глобального розвитку, зокрема, і міжнародного бізнесу, забезпечивши значні переваги для технологій його ведення та одночасно змінивши традиційні практики. Використання ІІІ у глобальному масштабі не обмежується рамками міжнародного бізнесу: інтегруючи його можливості в комплексні стратегії, країни можуть прокласти шлях до майбутнього оптимізованої торгівлі, сталого зростання та глобальної співпраці. Попри те, що становлення креативної економіки припадає на період виникнення одних з найбільш серйозних викликів за останні десятиліття (пандемія COVID-19, загрози зміни клімату, геополітична напруженість і серйозна криза вартості життя), вона залишається критично важливим сектором для сталого розвитку.

References:

1. Deloitte (2023) 2023 Scale-Up Confidence Survey. March 2023 – Report. Available at: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/nl/Documents/deloitte-private/deloitte-nl-dp-2023-scale-ups-confidence-survey.pdf>
2. Ellingrud K., Sanghvi S., Dandona G., Madgavkar A., Chui M., White O., Hasebe P. (2023) *Generative AI and the future of work in America*. MackKinsey Global Institute. 76 p. Available at: <https://www.mckinsey.com/mgi/our-research/generative-ai-and-the-future-of-work-in-america#/>
3. International Monetary Fund (2023) GDP, current prices. Available at: <https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPD@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD>
4. International Monetary Fund (2023) World Economic Outlook, October 2023: Navigating Global Divergences. Available at: <file:///C:/Users/MZED15mag/Downloads/text.pdf>
5. Marketsandmarkets (2023) Cyber Security Market by Component – Global Forecast to 2027. Available at: https://www.marketsandmarkets.com/Market-Reports/cyber-security-market-505.html?gad_source=1&gclid=EA1aIQobChMIo93itrXEgwMV6jgGAB0rawCNEAAYASAAEgIKSvD_BwE
6. Retail e-commerce sales worldwide from 2014 to 2026. (2023). Available at: <https://www.statista.com/statistics/379046/worldwide-retail-e-commerce-sales/>
7. SDG Action (2023) Mobilizing business investment for the SDGs. Available at: <https://sdg-action.org/mobilizing-business-investment-for-the-sdgs/>
8. Shirer M. (2023) IDC Forecasts Spending on GenAI Solutions Will Double in 2024 and Grow to \$151.1 Billion in 2027. International Data Corporation. Available at: <https://www.idc.com/getdoc.jsp?containerId=prUS51572023>
9. UNCTAD (2022) Creative Economy Outlook 2022. 158 p. Available at: https://unctad.org/system/files/official-document/ditctce2022d1_en.pdf
10. Worldbank (2023). Available at: <https://data.worldbank.org/indicator>